

Avdelningen för epidemiologi och sjukdomskontroll

Snabb värdering av sannolikheten för att den svenska djurpopulationen utsätts för smitta med afrikansk svinpest till följd av situationen i Europa med spridning i Rumänien och spridning till vildsvin i Belgien

BAKGRUND

Belgiska myndigheter rapporterade den 13 september 2018 att afrikansk svinpest (ASF) bekräftats på vildsvin i Etalle i provinsen Luxembourg, i sydöstra Belgien, ca 10 km från franska gränsen. Några dagar senare kom ytterligare en rapport om fynd av ASF på vildsvin i samma område. Det saknas ännu officiella uppgifter om källan till utbrottet, men det är mycket långt till fallen på vildsvin i Tjeckien, som tidigare varit de västligaste, och inga rapporter finns om fall på vildsvin eller utbrott hos gris i områden mellan dessa och de belgiska fallen, varför spridning med hjälp av människan är trolig.

ASF förekommer sedan 2014 inom EU och smittan finns i vildsvinspopulationen i stora delar av östra Europa och har också rapporterats från flera småskaliga grisbesättningar och enstaka, om än ökande antal, kommersiella besättningar i flera av de drabbade länderna, med begränsad sekundär spridning. Rumänien har dock en smittspridning som skiljer sig från övriga drabbade länder inom EU. Sedan juni 2018 har nästan 1000 utbrott hos gris rapporterats och endast sporadiska fall bland vildsvin. Småskaliga besättningar med mycket låg biosäkerhetsnivå har dominerat rapporteringen även här, men smittan har också konstaterats i ett flertal stora kommersiella grisbesättningar, bland annat i tre anläggningar som tillsammans utgör EU:s näst största grisföretag med totalt 140 000 djur. Dessutom har infekterade grisar påvisats på ett slakteri, vilket visar att virus kan ha tagit sig in i den kommersiella kedjan. Detta har inte skett tidigare inom EU under den aktuella epizootin. ASF introducerades till Georgien 2007 och spreds sedan till flera länder i Kaukasus. I Europa utanför EU har ASF sedan dess rapporterats från Ryssland, Ukraina, Vitryssland och Moldavien.

SVA har värderat risken för introduktion av ASF till Sverige vid upprepade tillfällen. Värderingarna finns samlade på SVA:s webbplats:

<http://www.sva.se/smittlage/riskvarderingar>

Statsepizootologens kommentarer till respektive värdering:

<http://www.sva.se/smittlege/statsepizootologen/statsepizootologen-kommenterar>

**SANNOLIKHET ATT SVENSKA TAMGRISAR ELLER VILDSVIN UTSÄTTS FÖR
AFRIKANSK SVINPEST TILL FÖLJD AV SITUATIONEN I EUROPA MED SPRIDNING I
RUMÄNIEN OCH SPRIDNING TILL VILDSVIN I BELGIEN**

Införsel av levande grisar, embryon eller galtsperma från Belgien och Rumänien har inte skett under andra kvartalet 2018. Inte heller har någon transitering skett genom Sverige till eller från dessa länder.

Direkt invandring av smittade vildsvin till Sverige förhindras av Sveriges vattengräns och vildsvinens utbredning.

Indirekt smittspridning med personer, utrustning, kläder och skor skulle kunna ske via t.ex. jägare och lantbruksarbetare. Jaktresor till Rumänien är vanligt förekommande bland jaktresearrangörer och smittskyddsmedvetenheten bedöms vara varierande bland arrangörer och jägare. Myndigheterna har därför genomfört aktiviteter för att höja smittskyddsmedvetenheten och beredskapen för ASF i jägarkåren, och dessa har intensifierats under senare tid.

Lantbruksarbetare från central- och östra Europa och Baltikum förekommer i Sverige men deras antal eller hur många av dem som har kontakt med grisar har inte kunnat uppskattas med säkerhet. Dock är det känt från en nyligen gjord studie att en stor andel (8-40 % beroende på produktionsform och geografiskt läge) av svenska grisbesättningar har utländsk arbetskraft som har griskontakt i hemlandet.

Införsel av djurprodukter och livsmedel är tillåtet från länder inom EU. Vid misstanke om eller konstaterad allvarlig smitta kan införsel förbjudas från en region eller ett land.

Kommersiell införsel av ca 1350 ton fläskköttprodukter har skett från Belgien till Sverige under 2018. Det finns dock inga indikationer på att det skulle förekomma smittade kommersiella produkter i Belgien. Ingen kommersiell införsel av fläskkött från Rumänien till Sverige har skett, men privat införsel av fläskköttprodukter från Rumänien kan dock inte uteslutas, vilket kan utgöra en risk.

Mot bakgrund av tillgänglig information gör SVA följande bedömning:

Sannolikheten att den svenska grispopulationen utsätts för smitta med afrikansk svinpest till följd av situationen i Europa med spridning i Rumänien och spridning till vildsvin i Belgien bedöms som mycket låg.

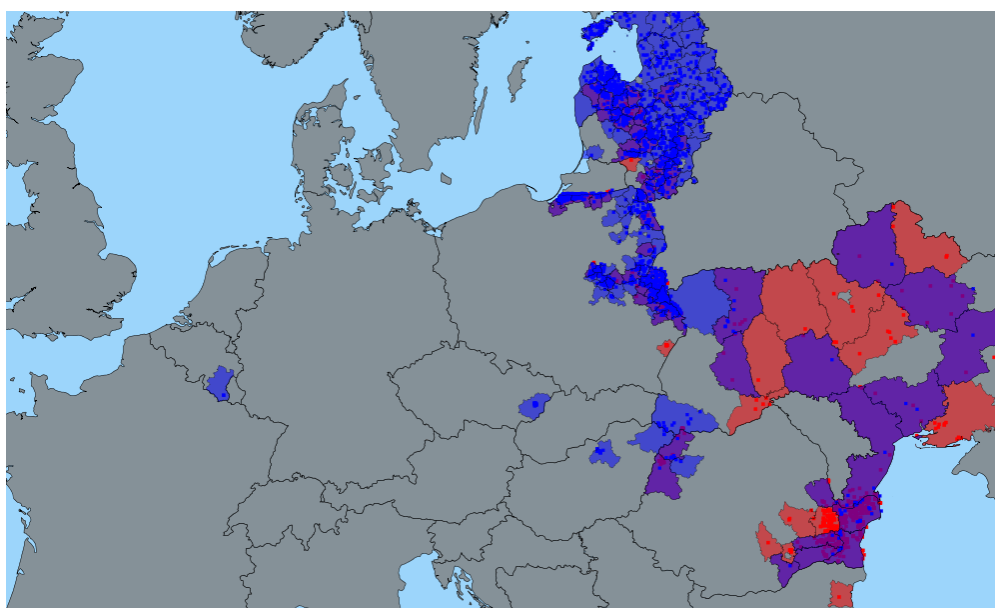
Sannolikheten att den svenska vildsvinspopulationen utsätts för smitta med afrikansk svinpest till följd av situationen i Europa med spridning i Rumänien och spridning till vildsvin i Belgien bedöms som låg.

Osäkerheten i denna värdering är medelhög. Nivån av osäkerhet är bedömd utifrån kvaliteten på de uppgifter som funnits tillgängliga för värderingen.

Definitioner på de termer som används vid sannolikhetsvärderingen:

- Försumbar – så ovanligt att det saknar betydelse
- Mycket låg – mycket ovanligt, men kan inte uteslutas
- Låg – sällan, men förekommer
- Medelhög – förekommer ibland
- Hög – förekommer ofta
- Mycket hög – förekommer nästan alltid

Statens veterinärmedicinska anstalt följer situationen i regionen och bedömer när det finns behov av en ny värdering av sannolikheten för att den svenska djurpopulationen utsätts för smitta med afrikansk svinpest.

*Lokalisationen av det bekräftade fallet av afrikansk svinpest på vildsvin i Belgien i förhållande till övriga fall i Europa under 2018. Rött = tamgris, blått = vildsvin.
Källa: ADNS*